

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 3.8.2018
Sayı : 119

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Pasaport Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	İçişleri	
Tarih :	12 Ekim 2018	Esas No: 2/922

TBMM
KAMUNLARIN GENEL KURULUŞU
06 Ağustos 2018
Numara

GENEL KURULUŞ
TIR

TBMM
GENEL KURULUŞU
06 Ağustos 2018
No: 332736

GEREKÇE

15.07.1950 Tarihli ve 5682 Sayılı Pasaport Kanununun 14. Maddesinin (A) bendinin 1. Fıkrası hususi damgalı (yeşil) pasaport alabilecekleri belirlemekte ve aynı maddenin diğer fıkraları da hususi pasaportla ilgili diğer konuları düzenlemektedir.

Söz konusu madde ile hususi damgalı pasaport alabilecekler olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyeleri ve eski bakanlar belirtilmiş ve bunların yanında birinci, ikinci ve üçüncü kadrolarda bulunanlar veya kadrolar karşılık göstermek veya Emekli Sandığı ile ilgilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan devlet memurları ve diğer kamu görevlileri de bu haktan yararlandırılmışlardır. 2018 yılında yapılan değişiklikle Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyelerine yani geçmiş dönem milletvekilleri ile eski bakanlara sürekli diplomatik pasaport hakkı getirilmiştir.

Yukarda da belirtildiği üzere kanun kapsamında bulunan hak sahiplerinin belirlenmesinde yapmış oldukları görevler, taşıdıkları vasıflar ve kamu görevinin yanında hizmetin süresi esas alınmıştır.

Ancak demokrasilerin temel ilkeleri arasında sayılan yargı faaliyetinin kurucu unsuru olan ve hukuken “Avukatlık, kamu hizmetidir ve serbest bir meslektir” ibaresiyle tanımlanan avukatlık mesleğinin, kamu görevi kapsamının dışında tutulmasının hiçbir mantıklı gerekçesi bulunmamaktadır. Avukatlık Kanununun 1. Maddesinde yer alan tanımdaki “serbest bir meslektir” ibaresinin göz önüne alınıp, “kamu hizmetidir” ibaresinin görmezden gelinmesi hukuken eksik bir değerlendirmedir. Yargı, “İddia, Savunma ve Karar” olmak üzere üçayaktan oluşan bir bütündür. Yargının diğer ayaklarından iddia makamını oluşturan Cumhuriyet Savcıları ile karar makamını temsil eden hâkimlere tanınan hususi pasaport hakkının savunma makamı olan avukatları kapsamaması açıkça bir hak ihlalidir. Ayrıca kamu kurumlarında görevli avukatlar, 10 yıllık bir dönemin sonunda hususi pasaport alabilirken, serbest çalışan avukatlara böyle bir olanağın verilmemesi büyük bir haksızlıktır.

Öte yandan birçok batı ülkesinde avukatların bu ve benzer haklara sahip olduğu da dikkate alındığında bir kamu görevi olan savunma mesleğini yapan avukatların da kapsama alınması doğru olacaktır.

Ülkemizdeki avukat sayısının fazla olması nedeniyle madde kapsamının nicelik olarak çok geniş olacağı iddiaları da, meslekte 10 yıl çalışmış olmak şartıyla geçersiz kılınmakta ve nicelik olarak yaşanacak olumsuzlukların önüne geçilmektedir.

Yıllardır dile getirilen ve talep edilen, ancak çeşitli gerekçelerle TBMM Genel Kurulu'na bile indirilmeyen “Avukatlara hususi pasaport tanınmasına ilişkin teklifim” geçen yasama döneminde verilen tekliflerin kadük olması nedeniyle hazırlanmıştır. Teklifin Komisyon gündemine alınması ve TBMM Genel Kurulu'nda görüşülerek kanunlaşması, üyesi bulunduğum meslek grubuna gecikmiş bir hakkın iadesi olacaktır.

PASAPORT KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 15.07.1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunun 14'üncü Maddesinin (A) bendinin birinci Fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hususi damgalı pasaportlar;

Birinci, ikinci ve üçüncü derece kadrolarda bulunan veya bu kadrolar karşılık gösterilmek veya T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilip emekli kesenekleri bu derecelerden kesilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılan Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri ile meslekte 10 yılını doldurmuş olan avukatlara; birinci derece kadro ile emekliliğe hak kazanmış olan belediye başkanlarına; diplomatik pasaport verilmesini gerektiren vazifelerden başka herhangi bir resmi vazife ile veya kendi hesaplarına yabancı ülkelere gittikleri zaman verilir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Kurulu üyeleri için, T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilme ve emekli keseneklerinin bu derecelerden kesilmesi şartı aranmaz.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

